REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO REGIONALNOGA RAZVOJA
I FONDOVA EUROPSKE UNIJE

P / 2 0 2 9 4 0 1

KLASA: 910-04/19-02/162
URBROJ: 538-05-6-2/213-21-64
Zagreb, 25. siječnja 2021. godine

Program projekta „U školi otvorene kohezije, ASOC“

Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije

Sadržaj

1. Uvod 2
2. O projektu 2
3. Obrazovni program Projekta 3
4. Provedba Projekta 3
5. Lokacija i razdoblje provedbe Projekta 5
6. Prostorni, kadrovski i drugi uvjeti 5
7. Stručno praćenje i vrednovanje aktivnosti uključenih sudionika 5
8. Financiranje Projekta 7
9. Talijanski model i Pilot projekt u Republici Hrvatskoj 7

1. Uvod

Europski strukturni i investicijski (ESI) fondovi usmjereni su na rješavanje gospodarskih, socijalnih i teritorijalnih razlika unutar Europske unije. Jačanje transparentnosti informacija o mogućnostima i postignućima ESI fondova, uključujući korištenje otvorenih podataka, predstavlja prioritet u regulativama Europske unije (EU). Istovremeno, pojačani angažman građana pogoduje boljem razumijevanju kohezijske politike i njezina utjecaja na svakodnevni život građana.

U tu je svrhu Europska komisija pokrenula pilot projekt ***At the School of OpenCohesion*** kojim se u drugim državama članicama replicira projekt koji se uspješno provodi u Italiji od 2013. godine. Projektom se promiče sudjelovanje učenika u praćenju ulaganja koja se provode putem kohezijske politike EU-a korištenjem javnih otvorenih podataka. Cilj projekta je poticanje kulture aktivnog građanstva i podizanje svijesti učenika srednjih škola o kohezijskoj politici. Nakon uspješne prijave Ministarstva regionalnoga razvoja i fondova Europske unije na natječaj Europske komisije *Call for expression of interest for central coordination bodies and managing authorities - pilot on civic engagement in monitoring EU-funded projects in the "Open Cohesion School"* objavljen 1. ožujka 2019. godine, Republika Hrvatska bila je uvrštena među države članice koje su provodile pilot projekt u školskoj godini 2019./2020. Nakon uspješne provedbe Pilot projekta „U školi otvorene kohezije – At School on OpenCohesion, ASOC", u narednoj školskoj godini (2020./2021.) nastavit će se s provedbom projekta u Republici Hrvatskoj.

Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije zaduženo je za provedbu i koordinaciju provedbe projekta u Republici Hrvatskoj, u suradnji s Ministarstvom znanosti i obrazovanja. Projektne aktivnosti za sve uključene države članice odvijaju se u suradnji s Europskom komisijom. U provedbu projekta bit će uključeni regionalni koordinatori koji će imati ulogu pružanja stručne podrške pri prikupljanju informacija o projektima koji su odabrani za praćenje, čija je provedba u tijeku ili je završena, a financirani su sredstvima iz fondova EU-a te podrške u komunikaciji Upravljačkog tijela (Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije) i škole koja sudjeluje u provedbi projektnih aktivnosti, dok će sama škola odlučivati o mogućim partnerima.

2. O projektu

U školi otvorene kohezije, ASOC (dalje u tekstu: Projekt) je projekt koji provedbenim aktivnostima prati inovativan interdisciplinarni program namijenjen svim vrstama srednjih škola usmjeren građanskom praćenju javnih financija upotrebom javno dostupnih podataka te informacijskih i komunikacijskih tehnologija.

Projekt objedinjuje građanski odgoj, usvajanje digitalnih statističkih vještina i podatkovno novinarstvo te raznolike kompetencije kao što su razvoj kritičkog mišljenja, rješavanje problema, rad u skupinama kao i interpersonalne i komunikacijske vještine koje su sastavni dio kurikuluma.

U sklopu provođenja aktivnosti Projekta, učenici/ce će pod vodstvom nastavnika/ca osmisliti istraživanje građanskog praćenja projekta financiranog sredstvima ESI fondova na način da prikupe i obrade dostupne podatke i informacije.

Provedba Projekta jednim dijelom podrazumijeva asinkrono učenje, tipično za tečajeve koji se odvijaju putem mreže, u kojima sudjeluje velik broj sudionika.

3. Obrazovni program Projekta

Obrazovni program Projekta strukturiran je kroz sljedeće lekcije:

1) Planiranje istraživanja i prikupljanje podataka
Učenje o tome što je građansko praćenje, odabir projekta sufinanciranog sredstvima europskih strukturnih i investicijskih fondova koji će se pratiti, utvrđivanje pitanja za istraživanje, formiranje radnih skupina, podjela uloga učenicima/cama, istraživanje dostupnih informacija o odabranom projektu, rekonstrukcija odluka koje su dovele do realizacije projekta, utvrđivanje javnih i privatnih subjekata uključenih u provedbu projekta.

2) Analiza podataka
Učenje o kvantitativnim i kvalitativnim istraživačkim tehnikama, razumijevanje što su javno dostupni podaci i istraživanje podataka u vezi s odabranom temom, razvoj određenih pokazatelja uz pomoć prikupljenih podataka, razumijevanje tijeka rada u istraživačkom novinarstvu, pripremanje novinarskih izvještaja.

3) Terensko prikupljanje podataka
Terenski posjet odabranom projektu s ciljem praćenja provedbe, provođenje intervjua i anketa, pisanje detaljnog izvješća o građanskom praćenju.

4) Predstavljanje provedenog istraživanja (*storytelling*)
Istraživanje komunikacijskih tehnika, planiranje i provedba aktivnosti za podizanje razine svijesti i uključivanje s ciljem prikazivanja rezultata provedenog praćenja projekta. Organiziranje javnog događaja predstavljanja provedenog istraživanja i uključivanje lokalne zajednice kako bi se i dalje pratio odabrani projekt.

4. Provedba Projekta

Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije kao tijelo koje organizira i koordinira provedbu edukativnih aktivnosti objavljuje Javni poziv za podnošenje prijava srednjih škola za sudjelovanje u projektu „U školi otvorene kohezije, ASOC“. Predmet i cilj javnog poziva je odabir do 10 (deset) srednjih škola koje će u školskoj godini 2020./2021. biti uključene u provedbu Projekta. Javni poziv za podnošenje prijava srednjih škola bit će javno objavljen, a prijave škola zaprimat će se 20 (dvadeset) dana nakon objave javnog poziva.
Po isteku roka za zaprimanje prijava srednjih škola Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije odlukom ministrice osnovat će Povjerenstvo za odabir prijava za sudjelovanje u Projektu. Pristigle prijave na javni poziv za sudjelovanje u Projektu razmatrat će i vrednovati Povjerenstvo za odabir koje će nakon provjere kriterija prihvatljivosti i vrednovanja kriterija izvršiti odabir škola osiguravajući ravnomjernu regionalnu zastupljenost škola sukladno pristiglim prijavama škola.
Povjerenstvo za odabir prijava za sudjelovanje u Projektu podnijet će prijedlog odluke o odabiru čelnici tijela (ministrici), a konačna odluka o odabiru prijava na javni poziv mora biti javno objavljena najkasnije 20 (dvadeset) dana od krajnjeg roka za podnošenje prijava za sudjelovanje u Projektu navedenom u javnom pozivu. Srednje škole koje će biti odabrane za sudjelovanje u Projektu obvezne su dostaviti potpisanu i skeniranu suglasnost ravnatelja/ice škole za sudjelovanje škole u Projektu „U školi otvorene kohezije, ASOC“ u roku od 10 (deset) dana od javne objave odabranih škola za sudjelovanje.

Po dostavi suglasnosti svih škola koje će biti odabrane za sudjelovanje Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije pripremit će i dostaviti na potpis predstavnicima institucija sporazume o suradnji u provedbi Projekta.
Razdoblje provedbe obrazovnog programa Projekta je školska godina 2020./2021., a predviđeno trajanje provedbe Projekta je četiri (4) mjeseca. Po završetku aktivnosti Projekta Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije odlukom ministrice osnovat će stručno povjerenstvo koje će na temelju kriterija vrednovati dostavljena izvješća o provedenim aktivnostima timova i izrađeni kreativni sadržaj. Stručno povjerenstvo podnijet će prijedlog odluke o odabiru najuspješnijeg tima čelnici tijela (ministrici), a odluka o odabiru najuspješnijeg tima mora biti javno objavljena najkasnije 20 (dvadeset) dana od krajnjeg roka za podnošenje izvješća timova o provedenim završnim aktivnostima Projekta.

Provedba Projekta započinje tijekom školske godine 2020.-2021. Aktivnosti Projekta organizirane su prema obrazovnom programu koji čine 4 lekcije (točka 3. ovog Programa), a svaka se lekcija sastoji od 3 (tri) faze provedbe aktivnosti. U prvoj fazi svake lekcije nastavnici/ce će pohađati ciklus mrežnih edukacija (eng. *webinara*) čiji je fokus na upoznavanju s kohezijskom politikom, razvijanju aktivnog građanstva te analizi javno dostupnih podataka. Na mrežnim edukacijama nastavnicima/ama će biti prezentiran sadržaj lekcije, daljnji tijek projekta kroz lekcije i pojasnit će im se pojedini koraci u aktivnostima projekta. U drugoj fazi provedbe aktivnosti svake lekcije nastavnici/ce nakon održane mrežne edukacije prenose navedeni sadržaj učenicima/cama.

Nakon prve mrežne edukacije u sklopu prve lekcije timovi odabiru projekt koji će pratiti, a koji je sufinanciran ESI fondovima i provodi se na teritoriju njihove lokalne sredine. Učenici/ce prate provedbu odabranog projekta prikupljajući i analizirajući javno dostupne podatke te terenskim obilaskom lokacije projekta i razgovorom s voditeljem/icom projekta. U trećoj fazi provedbe aktivnosti, učenici/ce popunjavaju i dostavljaju izvješće o provedenim aktivnostima u zadanom roku, na adresu elektroničke pošte asoc2019@mrrfeu.hr. U posljednjoj lekciji učenici/ce izrađuju prezentaciju rezultata svojeg rada kroz slobodno izabran kreativni sadržaj (videozapis, infografika, sadržaj na mrežnoj stranici, prezentacija, strip, članak na blogu, radijski program i sl.) te organiziraju javni događaj na kojem predstavljaju svoj rad.

Nastavnici/ce su aktivno uključeni u provedbu svih aktivnosti na način da usmjeravaju učenike/ce, pri čemu će kroz mrežne edukacije dobiti potrebne smjernice i pojašnjenja. Provest će se ukupno 4 (četiri) mrežne edukacije na hrvatskom jeziku u trajanju od sveukupno 6 (šest) sati (svaka po maksimalno 1,5 sat), a predstavljeni sadržaji će tijekom čitavog razdoblja provedbe projekta biti dostupni na mrežnim stranicama projekta: www.asoc.strukturnifondovi.hr.

Obaveze nastavnika/ca bit će sljedeće:

- sudjelovanje u mrežnim edukacijama
- prenošenje stečenog znanja skupini učenika/ca
- komunikacija i izvještavanje o napretku aktivnosti projekta
- suradnja s regionalnim koordinatorima i organizacijama civilnog društva
- razmjena informacija s Ministarstvom regionalnoga razvoja i fondova Europske unije, Ministarstvom znanosti i obrazovanja te drugim središnjim tijelima državne uprave vezano uz provedbu Projekta.

Uoči svakog nastavnog sata s učenicima/cama, nastavnici/ce se pripremaju za sudjelovanje ili prate mrežne edukacije te izrađuju materijale koji su im potrebni za planirani sat (plan rada, kratki vodič u obliku prezentacije, zadaci za rad kod kuće). Svaka lekcija traje okvirno 3 sata te uključuje edukativni razgovor s učenicima/cama, distribuciju materijala i izvršavanje određenih zadataka, raspravu i sažimanje ostvarenog napretka kao i zadavanje domaće zadaće. Nastavnici/ce tijekom provedbe aktivnosti projekta obavezno nadziru i koordiniraju izvođenje svih zadatka. Sve obveze nastavnika/ca sadržane su u sporazumima o suradnji koje Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije potpisuje sa školama odabranima za sudjelovanje.

5. Lokacija i razdoblje provedbe Projekta

Projekt će se provoditi u najviše 10 srednjih škola s gimnazijskim, strukovnim i umjetničkim programima na području Republike Hrvatske.

Projekt će se provoditi tijekom školske godine 2020./2021., a nagrada za najuspješniji tim odnosno skupinu učenika/ca bit će **sudjelovanje na *Europskom tjednu regija i gradova 2021.* u organizaciji Europske komisije u listopadu 2021. godine u Bruxellesu**, ukoliko će epidemiološke mjere biti takve da će putovanja biti dopuštena te da se zdravlje i sigurnost učenika/ca ne dovodi u opasnost. U slučaju nemogućnosti sudjelovanja na Europskom tjednu regija i gradova 2021. uslijed više sile, Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije će osigurati zamjensku nagradu za najuspješniji tim odnosno skupinu učenika/ca.

6. Prostorni, kadrovski i drugi uvjeti

Kriteriji prihvatljivosti:

- škola ima odgovarajuću opremu (brzi internet od 30 Mbit/s)
- najmanje jedno računalo na 4-5 učenika/ca za skupinu koja će provoditi projekt
- slobodan pristup društvenim mrežama
- mogućnost dijeljenja obrazovnih materijala putem pametnih ploča ili interaktivnih površina
- mogućnost održavanja video konferencija
- nastavnici/ce koji će sudjelovati u projektu posjeduju aktivno znanje engleskog jezika u govoru i pismu.

7. Stručno praćenje i vrednovanje aktivnosti uključenih sudionika

Praćenje i vrednovanje aktivnosti skupina učenika/ca koje sudjeluju provedbi aktivnosti projekta organizirat će Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije s administrativnog aspekta, a imenovani stručnjaci/kinje za pojedino područje vrednovat će provedene aktivnosti učenika/ca po završetku projektnih aktivnosti, prema utvrđenim kriterijima i određenom načinu bodovanja.

Vrednovanje će se vršiti sukladno navedenim brojem bodova po određenom kriteriju iz *Tablice 1. Ocjenjivački kriteriji*. Kriteriji su razrađeni prema dostavljenim primjerima kriterija Europske komisije i predlošku dosadašnjih vrednovanja aktivnosti projekta *At the School of OpenCohesion* u Italiji i tijekom provedbe Pilot projekta u Republici Hrvatskoj.

Red. br.	Ocjenjivački kriteriji	Bodovi
1	**Planiranje istraživanja i prikupljanje podataka** Sposobnost planiranja istraživanja građanskog praćenja. Predmet ocjenjivanja ovog kriterija odnosi se na Izvješće o prvoj lekciji: naziv istraživanja, kratki opis istraživanja, *Tablicu prikaza strukture istraživanja,* objave na blogu.	**0 - 10**
2	**Analiza podataka** Sposobnost analiziranja i bilježenja podataka kroz njihovu vizualizaciju u statičkoj i/ili dinamičkoj infografici. Predmet ocjenjivanja ovog kriterija odnosi se na Izvješće o drugoj lekciji: članak podatkovnog novinarstva (naslov, tekst, slike), infografika.	**0 - 10**
3	**Terensko prikupljanje podataka** Elementi građanskog praćenja kroz efektivnost praćenja i video priču**.** Predmet ocjenjivanja ovog kriterija odnosi se na Izvješće o trećoj lekciji: izvješće o praćenju, fotografije ili video koji prikazuje provođenje intervjua i prikupljanje informacija i podataka.	**0 - 10**
4	**Predstavljanje provedenog istraživanja (*storytelling*)** Komunikacijski i kreativni rad i učinkovitost predstavljanja priče provedenog istraživanja. Predmet ocjenjivanja ovog kriterija odnosi se na Izvješće o četvrtoj lekciji: priprema predstavljanja istraživanja u tri dijela (Predstavljačka strategija), završni kreativni rad.	**0 - 10**
5	**Kreativnost** Učinkovitost i dosljednost grafičkog/vizualnog stila te kreativnost sadržaja koji se odnosi na identitet tima i temu istraživanja i provođenja građanskog praćenja. Predmet ocjenjivanja ovog kriterija odnosi se na kreativne elemente istraživanja: naziv tima (Izvješće o prvoj lekciji), logotip tima (Izvješće o prvoj lekciji), ASOC zid (Izvješće o četvrtoj lekciji), Naslov izvješća o provedenim aktivnostima Lekcije 4 (Izvješće o četvrtoj lekciji).	**0 - 10**

Tablica 1. Ocjenjivački kriteriji

8. Financiranje Projekta

Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije u suradnji sa službama Europske komisije provodi i financira provedbu projekta. Financijski troškovi za provođenje aktivnosti Projekta za škole koje će sudjelovati nisu predviđeni.

Provedba projektnih aktivnosti u odabranim školama ne uključuje nabavu tehničke opreme niti troškove za isplatu naknada za rad nastavnicima/ama. Škole koje će biti odabrane za sudjelovanje u Projektu neće biti obvezne sudjelovati u troškovima provedbe projektnih aktivnosti.

9. Talijanski model i Pilot projekt u Republici Hrvatskoj

Projekt se temelji na talijanskom obrazovnom programu, *A Scuola di OpenCoesione [At the School of OpenCohesion]* (www.ascuoladiopencoesione.it), inovativnom obrazovnom modelu i metodi koja je postala općepoznata kao najbolja praksa i na nacionalnoj i na međunarodnoj razini.

At the School of OpenCohesion je primjer šire inicijative *OpenCohesion*, nacionalnog otvorenog programa Vlade Italije o kohezijskoj politici, koja je u Italiji financirana europskim i nacionalnim sredstvima, pod koordinacijom tima za analizu i procjenu programa Odjela za kohezijsku politiku Predsjedništva Vijeća ministara. Projekt *At the School of OpenCohesion* proveden je u suradnji s Ministarstvom obrazovanja i istraživanja te predstavništva Europske komisije u Italiji. Financijski ga podržavaju ESI fondovi.

Prvi pilot projekt ASOC proveden je u Italiji od 2013.-2014. godine, a obuhvatio je sedam srednjoškolskih ustanova na području Italije. U sljedećim godinama zabilježen je znatan porast broja uključenih škola, uz objavu natječaja za sudjelovanje na projektu na početku školske godine, uz okvirno navođenje sudjelovanja najviše 200 razreda. Ukupno je u prethodnih sedam godina provedbe projekta, u njegovu provedbu bilo uključeno više od 20.000 učenika/ca i 1.500 nastavnika/ca. Projekt je dobio posebno priznanje kao dio Otvorenog partnerstva s Vladom (engl. *Open Government Partnership*), kao inicijativa koja može poslužiti kao primjer uključivanja građana/ki u političke procese.

Europska komisija pokrenula je pilot projekt ***At the School of OpenCohesion*** kojim se u drugim državama članicama replicira projekt koji se uspješno provodi u Italiji od 2013. godine. Nakon uspješne prijave Ministarstva regionalnoga razvoja i fondova Europske unije na natječaj Europske komisije *Call for expression of interest for central coordination bodies and managing authorities - pilot on civic engagement in monitoring EU-funded projects in the "Open Cohesion School"*, Republika Hrvatska bila je uvrštena među države članice koje su provodile Pilot projekt u školskoj godini 2019./2020. Uz Republiku Hrvatsku pilot projekt se još provodio u Portugalu, Španjolskoj, Grčkoj i Bugarskoj.

Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije bilo je zaduženo za provedbu i koordinaciju provedbe Pilot projekta u Republici Hrvatskoj, u suradnji s Ministarstvom znanosti i obrazovanja u školskoj godini 2019./2020., a u provedbu projekta uključeni su i regionalni koordinatori. Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije izradilo

je Program pilot projekta *U školi otvorene kohezije – At School on Open Cohesion, ASOC* i objavilo javni poziv za sudjelovanje u Pilot projektu. Na javni poziv se je prijavilo 17 srednjih škola, a po prijedlogu stručnog povjerenstva, odlukom ministra odabrano je 5 srednjih škola za provođenje aktivnosti Pilot projekta u Republici Hrvatskoj: **X. gimnazija Ivan Supek** iz Zagreba, Srednja škola **Obrovac** iz Obrovca, **Gimnazija Franje Petrića** iz Zadra, **Gimnazija Gospić** iz Gospića i **Gimnazija Nova Gradiška** iz Nove Gradiške.

Priprema materijala i aktivnosti za provedbu Pilot projekta započela je nakon održane Uvodne konferencije u prosincu 2019. godine, a aktivnosti Pilot projekta službeno su započele održavanjem prve mrežne edukacije u siječnju 2020. godine. Projektne aktivnosti provodile su se intenzivno kroz 5 mjeseci, tijekom kojih su voditeljice projekata, učenici i učenice ASOC timova provodili zadane aktivnosti. Kroz četiri faze interdisciplinarnog programa *At the School of OpenCohesion* Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova EU pripremalo je edukativne materijale i održavalo mrežne edukacije za voditeljice projekata. Projektne aktivnosti i zadaci istraživačkih timova trajali su sve do sredine lipnja, što je bio rezultat i izvanredne situacije uzrokovane epidemijom bolesti COVID-19. Završne aktivnosti istraživačkih timova bile su zaključene organizacijom lokalnih završnih događaja na kojima su timovi predstavili svoje završne kreativne radove. Po završetku svih aktivnosti timova, Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije osnovalo je Stručno povjerenstvo koje je ocjenjivalo rad istraživačkih skupina te je odlukom ministra, najuspješnijom školom proglašena Gimnazija Franje Petrića iz Zadra. Pilot projekt u Republici Hrvatskoj službeno je završio održavanjem Završne virtualne konferencije Pilot projekta *U školi otvorene kohezije – At School on Open Cohesion, ASOC* u rujnu 2020. godine.

U prvoj godini provedbe Pilot projekta u Hrvatskoj svih 5 istraživačkih timova uspješno je završilo sve zadane aktivnosti. Tijekom provedbe projektnih aktivnosti ostvarena je suradnja s Uredom za udruge Vlade Republike Hrvatske u sklopu Inicijative Partnerstvo za otvorenu vlast, čiji je nositelj u Republici Hrvatskoj Ured za udruge. Ostvarena suradnja Ureda i Ministarstva planira se nastaviti i tijekom provedbe Projekta u školskoj godini 2020/2021.

U provedbu Pilot projekta u Hrvatskoj bilo je uključeno **više od 200 sudionika**, učenika, učenica, nastavnica, predavača i predavačica, ravnatelja i ravnateljica, predstavnika/ca EDIC-a i regionalnih koordinatora, predstavnika/ca ministarstava, i brojnih stručnjaka/inja i suradnika/ca koji su dali svoj doprinos uspješnoj provedbi. O cjelokupnoj provedbi Pilot projekta više informacija nalazi se na mrežnoj stranici: www.asoc.strukturnifondovi.hr.

MINISTRICA

REPUBLIKA HRVATSKA – MINISTARSTVO REGIONALNOGA RAZVOJA I FONDOVA EUROPSKE UNIJE – ZAGREB

Nataša Tramišak, mag. iur.